

2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukujį švietimą“ aprašo 2 priedas

2021–2030 M. PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJOS ŠVIETIMO PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. 12-003-03-02-01 „ĮGYVENDINTI ĮTRAUKUJĮ ŠVIETIMĄ“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 2

VEIKLOS AR POVEIKLĖS, KURIOMS NUSTATOMOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGOS												
Veiklos ar poveiklės pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Prioritetas ar komponentas	Uždavinys ar priemonė	Veikla ar priemonė	Intervencinės priemonės kodas	Regionas, kuriam priskiriama veikla ar poveiklė	Paramos formos kodas	Pagrindinės teritorinės srities kodas (-ai)	Ekonominės veiklos kodas (-ai)	„Europos socialinio fondo +“ (toliau – ESF+) antrinių temų kodai	Lyčių lygybės matmens kodas	Nepanaudotos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos (Taip / Ne)
4.1. Sukurti Lietuvos įtraukties švietime centrą įvairiapusių raidos ir kitų sutrikimų turintiems mokiniams, aprūpinant jį reikalinga įranga, baldais, specialiosiomis	Europos Sąjungos fondų ir bendrojo finansavimo lėšos	4.	4.5.	4.5.3. Kompleksinių švietimo paslaugų įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams plėtra, koncentruojant turimus išteklius ir pritaikant	122	Sostinės regionas	01 – dotacija	33 – nesiorientuojanti teritoriškumą	21 – švietimas	09 – netaikoma	03 – neutralumas lyties požiūriu	Ne

s priemonėmis ir pan. Sostinės regione				infrastruktūrą bei aprūpinant trūkstama įranga								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio kodas	Matavimo vienetai	Siektina reikšmė (2029 m.)
Išvystyti regioniniai švietimo pagalbos centrai	P-12-003-03-02-01-08 P.S.2.1026	Skaičius	1
Naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros naudotojų skaičius per metus	R-12-003-03-02-01-04 R.B.2.2071	Naudotojai per metus	21

VEIKLOS AR POVEIKLĖS, KURIOMS NUSTATOMOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGOS

Veiklos ar poveiklės pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Prioritetas ar komponentas	Uždavinys ar priemonė	Veikla ar priemonė	Intervencinės priemonės kodas	Regionas, kuriam priskiriama veikla ar poveiklė	Paramos formos kodas	Pagrindinės teritorinės srities kodas (-ai)	Ekonominės veiklos kodas (-ai)	„Europos socialinio fondo +“ (toliau – ESF+) antrinių temų kodai	Lyčių lygybės matmens kodas	Nepanaudotos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos (Taip / Ne)
4.2. Sukurti Lietuvos įtraukties švietime centrą įvairiapusių raidos ir kitų sutrikimų turintiems mokiniams, aprūpinant	Europos Sąjungos fondų ir bendrojo finansavimo lėšos	4.	4.5.	4.5.3. Kompleksinių švietimo paslaugų įvairių ugdomosių poreikių turintiems mokiniams plėtra, koncentruojant	122	Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	01 – dotacija	33 – nesiorientuojanti teritoriškumą	21 – švietimas	09 – netaikoma	03 – neutralumas lyties požiūriu	Ne

ji reikalinga įranga, baldais, specialiosiomis priemonėmis ir pan. Vidurio ir vakarų Lietuvos regione				turimus išteklius ir pritaikant infrastruktūrą bei aprūpinant trūkstama įranga								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio kodas	Matavimo vienetai	Siektina reikšmė (2029 m.)
Išvystyti regioniniai švietimo pagalbos centrai	P-12-003-03-02-01-08 P.S.2.1026	Skaičius	1*
Naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros naudotojų skaičius per metus	R-12-003-03-02-01-04 R.B.2.2071	Naudotojai per metus	129

VEIKLOS AR POVEIKLĖS, KURIOMS NUSTATOMOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGOS

Veiklos ar poveiklės pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Prioritetas ar komponentas	Uždavinys ar priemonė	Veikla ar priemonė	Intervencinės priemonės kodas	Regionas, kuriam priskiriama veikla ar poveiklė	Paramos formos kodas	Pagrindinės teritorinės srities kodas (-ai)	Ekonominės veiklos kodas (-ai)	„Europos socialinio fondo +“ (toliau – ESF+) antrinių temų kodai	Lyčių lygybės matmens kodas	Nepanaudotos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos (Taip / Ne)
4.3. Modernizuoti regioninius specialiojo ugdymo centrus, pritaikant	Europos Sąjungos fondų ir bendrojo finansavimo lėšos	4.	4.5.	4.5.3. Kompleksinių švietimo paslaugų įvairių ugdymosi	122	Sostinės regionas	01 – dotacija	33 – nesiorientuojantį teritoriškumą	21 – švietimas	09 – netaikoma	03 – neutralumas lyties požiūriu	Ne

juos teikti stacionarią ir mobilią metodinę, konsultacinę pagalbą Sostinės regione				poreikių turintiems mokiniams plėtra, koncentruoja nt turimus išteklius ir pritaikant infrastruktūrą bei aprūpinant trūkstama įranga								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio kodas	Matavimo vienetai	Siektina reikšmė (2029 m.)
Išvystyti regioniniai švietimo pagalbos centrai	P-12-003-03-02-01-08 P.S.2.1026	Skaičius	1
Naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros naudotojų skaičius per metus	R-12-003-03-02-01-04 R.B.2.2071	Naudotojai per metus	250

VEIKLOS AR POVEIKLĖS, KURIOMS NUSTATOMOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGOS

Veiklos ar poveiklės pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Prioritetas ar komponentas	Uždavinys ar priemonė	Veikla ar priemonė	Intervencinės priemonės kodas	Regionas, kuriam priskiriama veikla ar poveiklė	Paramos formos kodas	Pagrindinės teritorinės srities kodas (-ai)	Ekonominės veiklos kodas (-ai)	„Europos socialinio fondo +“ (toliau – ESF+) antrinių temų kodai	Lyčių lygybės matmens kodas	Nepanaudotos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos (Taip / Ne)
4.4 Modernizuoti regioninius specialiojo ugdymo centrus,	Europos Sąjungos fondų ir bendrojo finansavimo lėšos	4.	4.5.	4.5.3. Kompleksinių švietimo paslaugų įvairių	122	Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	01 – dotacija	33 – nesiorientuojanti teritoriškumą	21 – švietimas	09 – netaikoma	03 – neutralumas lyties požiūriu	Ne

pritaikant juos teikti stacionarią ir mobilią metodinę, konsultacinę pagalbą Vidurio ir vakarų Lietuvos regione				ugdymosi poreikių turintiems mokiniams plėtra, koncentruojant turimus išteklius ir pritaikant infrastruktūrą bei aprūpinant trūkstama įranga								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio kodas	Matavimo vienetai	Siektina reikšmė (2029 m.)
Išvystyti regioniniai švietimo pagalbos centrai	P-12-003-03-02-01-08 P.S.2.1026	Skaičius	7
Naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros naudotojų skaičius per metus	R-12-003-03-02-01-04 R.B.2.2071	Naudotojai per metus	1050

* 4.1 ir 4.2 poveiklėse nurodytas tas pats centras, o projekte produkto rodiklio minimali siektina reikšmė – 1 (aptarnaujantis visą Lietuvos teritoriją).

Ministerijos stebėsenos rodiklių aprašymo kortelės

<https://smsm.lrv.lt/lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/Pprogramos20200519/priemones/>

SPECIALIEJI FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

1. Taikomi teisės aktai

Teisės aktai, kuriais vadovaujama rengiant, teikiant ir vertinant projektų įgyvendinimo planą (toliau – PĮP), priimant sprendimą dėl projektų finansavimo, sudarant projektų sutartį ir įgyvendinant projektą, finansuojamą pagal 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukujį švietimą“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 2 (toliau – Aprašas):

Bendrieji teisės aktai:

1.1. 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės“;

1.2. 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1016 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programos patvirtinimo“;

1.3. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“, (toliau – PAFT);

1.4. 2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;

Specialieji teisės aktai:

1.5. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas;

1.6. Pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-1879 „Dėl pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų plano patvirtinimo“;

1.7. Apraše vartojamos sąvokos:

1.7.1. **regioninis švietimo pagalbos centras** yra suprantamas kaip nacionalinis (Lietuvos įtraukties švietime centras) ar regioninis specialiojo ugdymo centras, kuris užtikrina metodinę ir konsultacinę pagalbą mokykloms, pedagoginėms psichologinėms / švietimo pagalbos tarnyboms, įgalina mokyklų specialistų komandas dirbti su specialiuųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turinčiais mokiniais;

1.7.2. **tikslinėmis transporto priemonėmis** laikomos tokios transporto priemonės, kurios prisideda prie projekto tikslo, uždavinių ir rezultato pasiekimo;

1.7.3. kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos PAFT, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir anksčiau paminėtuose teisės aktuose.

2. Reikalavimai projektams, pareiškėjams ir partneriams

2.1. Pagal Aprašą remiamos veiklos:

2.1.1. sukurti nacionalinį pagalbos švietimo centrą įvairiapusių raidos ir kitų sutrikimų turintiems mokiniams, aprūpinant jį reikalinga įranga, baldais, specialiosiomis priemonėmis, tikslinėmis transporto priemonėmis ir kitu turtu;

2.1.2. modernizuoti regioninius specialiojo ugdymo centrus, pritaikant juos teikti stacionarią ir mobilią metodinę, konsultacinę pagalbą, aprūpinant juos reikalinga įranga, baldais, specialiosiomis priemonėmis, tikslinėmis transporto priemonėmis ir kitu turtu.

2.2. Galimi pareiškėjai:

2.2.1. Lietuvos įtraukties švietime centras – pagal Aprašo 2.1.1 papunktį;

2.2.2. regioniniai specialiojo ugdymo centrai – pagal Aprašo 2.1.2 papunktį.

2.3. Pagal Aprašą, teikiama finansavimo forma – dotacija.

2.4. Projektams įgyvendinti skiriama:

2.4.1. kai Pareiškėjas – Lietuvos įtraukties švietime centras – iki 7 000 000 Eur (septynių milijonų eurų), iš kurių:

- 2.4.1.1. iki 5 600 000 Eur (penkių milijonų šešių šimtų tūkstančių eurų) Europos Sąjungos fondų lėšų, iš kurių iki 500 000 Eur (penkių šimtų tūkstančių eurų) Sostinės regionui ir iki 5 100 000 Eur (penkių milijonų šimto tūkstančių eurų) Vidurio ir vakarų Lietuvos regionui;
- 2.4.1.2. iki 1 400 000 Eur (vieno milijono keturių šimtų tūkstančių eurų) Europos Sąjungos fondų bendrojo finansavimo lėšų, iš kurių iki 500 000 Eur (penkių šimtų tūkstančių eurų) Sostinės regionui ir iki 900 000 Eur (devynių šimtų tūkstančių eurų) Vidurio ir vakarų Lietuvos regionui;
- 2.4.2. kai Pareiškėjai – regioniniai specialiojo ugdymo centrai – iki 5 405 787 Eur (penkių milijonų keturių šimtų penkių tūkstančių septynių šimtų aštuoniasdešimt septynių eurų), iš kurių:
- 2.4.2.1. iki 4 244 919 Eur (keturių milijonų dviejų šimtų keturiasdešimt keturių tūkstančių devynių šimtų devyniolikos eurų) Europos Sąjungos fondų lėšų, iš kurių iki 500 000 Eur (penkių šimtų tūkstančių eurų) Sostinės regionui ir iki 3 744 919 Eur (trijų milijonų septynių šimtų keturiasdešimt keturių tūkstančių devynių šimtų devyniolikos eurų) Vidurio ir vakarų Lietuvos regionui;
- 2.4.2.2. iki 1 160 868 Eur (vieno milijono šimto šešiasdešimt tūkstančių aštuonių šimtų šešiasdešimt aštuonių eurų) Europos Sąjungos fondų bendrojo finansavimo lėšų, iš kurių iki 500 000 Eur (penkių šimtų tūkstančių eurų) Sostinės regionui ir iki 660 868 Eur (šešių šimtų šešiasdešimt tūkstančių aštuonių šimtų šešiasdešimt aštuonių eurų) Vidurio ir vakarų Lietuvos regionui.
- 2.5. Kai Pareiškėjas yra regioninis specialiojo ugdymo centras, maksimali vieno projekto lėšų suma nustatoma atsižvelgiant į regioniniam specialiojo ugdymo centrui priskirtoje teritorijoje esančiose mokyklose besimokantį mokinių skaičių:
- 2.5.1. Sostinės regione taikant 5,90 Eur (penkių eurų 90 centų) įkainį vienam mokiniui;
- 2.5.2. Vidurio ir vakarų Lietuvos regione taikant 12,65 Eur (dvylikos eurų 65 centų) įkainį vienam mokiniui.
- 2.6. Mokinių skaičius, tenkantis vienam regioniniam specialiojo ugdymo centrui, nustatomas skaičiuojant visų paskirčių, tipų ir pavaldumų mokyklų ir / ar jų skyrių, padalinių filialų, veikiančių regioninio specialiojo ugdymo centrui priskirtos savivaldybės teritorijoje, mokinių, besimokančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, socialinių įgūdžių ir vidurinio ugdymo programas, skaičių. PĮP teikimo metu naudojami 2023 m. rugsėjo 1 d. duomenys pateikti Švietimo valdymo informacinėje sistemoje.
- 2.7. Projektuose siekiama stebėsenos rodiklių:
- 2.7.1. produkto rodiklio „Išvystyti regioniniai švietimo pagalbos centrai“ minimali siektina reikšmė – 1;
- 2.7.2. rezultato rodiklio „Naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros naudotojų skaičius per metus“ minimali siektina reikšmė:
- 2.7.2.1. kai Pareiškėjas – Lietuvos įtraukties švietime centras – 150;
- 2.7.2.2. kai Pareiškėjas yra regioninis specialiojo ugdymo centras, rodiklio reikšmė nustatoma (remiantis 2023 m. rugsėjo 1 d. duomenimis) atsižvelgiant į regioniniam specialiojo ugdymo centrui priskirtoje teritorijoje esančiose mokyklose besimokantį mokinių skaičių:

Regioniniam specialiojo ugdymo centrui priskirtoje teritorijoje esančiose mokyklose besimokantį mokinių skaičius	Minimali siektina reikšmė
mažiau nei 40 tūkst.	110
40 - 60 tūkst.	150
60 - 80 tūkst.	200
daugiau nei 80 tūkst.	250

2.8. Projektai priskiriami regionams:

2.8.1. pagal Aprašą, viename projekte veiklos gali būti įgyvendinamos bendrai Sostinės ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regionuose, aiškiai atskiriant lėšas ir rodiklius;

2.8.2. kai projektas įgyvendinamas bendrai Sostinės ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regionuose, produkto rodiklis „Išvystyti regioniniai švietimo pagalbos centrai“ priskiriamas tam regionui, kurio savivaldybių (priskirtų projektą įgyvendinančiam regioniniam specialiojo ugdymo centrui) mokinių skaičius yra didesnis.

2.9. Pareiškėjas, prieš teikdamas PĮP Administruojančiai institucijai, turi suderinti jį su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) pateikdamas projektinį pasiūlymą, užpildytą pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo procedūrų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-22 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo procedūrų aprašo patvirtinimo“, priedą.

2.10. Projekto veiklos turi būti įgyvendintos per 36 (trisdešimt šešis) mėnesius nuo projekto sutarties įsigaliojimo. Esant poreikiui, projekto veiklos gali būti pratęstos pagrįstam laikotarpiui, bet ne vėliau kaip iki 2029 m. rugpjūčio 31 d.

2.11. Projekto vykdytojas privalo įgyvendinti privalomas matomumo ir informavimo apie projektą veiksmų priemones, nustatytas PAFT VIII skyriaus pirmajame skirsnyje.

2.12. Administruojanti institucija turi informuoti Ministeriją, jeigu vertinimo metu nustato, kad pareiškėjo pateiktas PĮP neatitinka šio Aprašo 2 punkto 2.9 papunkčio.

2.13. Kartu su PĮP turi būti pateikti:

2.13.1. dokumentai, pagrindžiantys projekto išlaidų pagrįstumą (sudarytos sutartys, komerciniai pasiūlymai, nuorodos į rinkoje esančias kainas), išlaidų skaičiavimai;

2.13.2. projekto atitiktį bendriesiems projektų atrankos kriterijams, nurodytiems PAFT 2 priede, patvirtinantys dokumentai;

2.13.3. investicijų projektas kartu su investicijų skaičiuokle, parengtas pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, patvirtintą viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337, kuri skelbiama <http://www.ppplietuva.lt/> skiltyje „Viešųjų investicijų projektų rengimas“ (jeigu taikoma pagal Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“, 120.5 papunkčio nuostatą);

2.13.4. jei pareiškėjas projekto įgyvendinimo metu planuoja vykdyti statybos darbus, jis, iki PĮP pateikimo Administruojančiai institucijai, turi būti įgijęs daiktines pareiškėjo teises į statinį ir (arba) žemės sklypą, kuriame įgyvendinant projektą bus vykdomi statybos darbai, daiktinės teisės turi būti įregistruotos įstatymų nustatyta tvarka ir galioti ne trumpiau kaip 5 (penkerius) metus po projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei pareiškėjas projekto įgyvendinimo metu planuoja vykdyti statybos darbus ir statinys ar žemės sklypas yra naudojamas pagal panaudos / nuomos sutartį, pareiškėjas turi pateikti panaudos / nuomos sutartį ir panaudos davėjo / nuomotojo raštišką sutikimą vykdyti projekto veiklas, jeigu panaudos / nuomos sutartyje toks sutikimas nenumatytas.

3. Reikalavimai jungtinio projekto projektams ir jungtinio projekto projektų pareiškėjams

Netaikoma

4. Projekto tikslinės grupės
Galima projekto tikslinė grupė – įvairių ugdymosi poreikių turintys vaikai, jų tėvai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai. Modernizavus regioninius švietimo pagalbos centrus, jie bus pritaikyti teikti stacionarią ir mobilią metodinę, konsultacinę pagalbą. Tiesioginiais naujos arba modernizuotos švietimo infrastruktūros naudotojais laikomi įvairių ugdymosi poreikių turintys vaikai.
5. Horizontaliųjų principų (toliau – HP) reikalavimai
5.1. Projekte negali būti numatyta: 5.1.1. apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui; 5.1.2. veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principui įgyvendinti; 5.1.3. veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį inovatyvumo principui įgyvendinti.
5.2. Projekte turi būti numatyta: 5.2.1. Projektai turi atitikti reikšmingos žalos nedarymo principą, t. y. turi būti tvarūs aplinkos atžvilgiu ir vykdomi visapusiškai atsižvelgiant į Europos Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos standartus ir prioritetus, kaip tai suprantama pagal 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 2019/2088. Atitiktis šiam principui turi būti užtikrinta viso projekto įgyvendinimo metu (Aprašo priedas).
6. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) reikalavimai
Veiklos ir poveiklės atitinka Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos nuostatas pagal 2016 m. liepos 23 d. Europos Komisijos pranešimą – Rekomendacijų, kaip užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos nuostatų skirstant Europos struktūrinių ir investicinių fondų (ESI fondų) paramą (2016/C 269/01), III priedą. Pagrindiniai Chartijos nuostatų laikymuisi taikomi reikalavimai aprašyti šio Aprašo 5.1 ir 5.2 papunkčiuose.
7. Apskritis, kurioje gali būti įgyvendinami projektai
Netaikoma
8. Reikalavimai valstybės pagalbai (kurie nėra nurodyti kituose Aprašo punktuose)
Pagal Aprašą, valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir <i>de minimis</i> pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo <i>de minimis</i> pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.
9. Projektų atrankos kriterijai
9.1. Kiekvienas projektas turi atitikti PAFT 2 priede nustatytus projektų bendruosius atrankos kriterijus. 9.2. Projekto atranka vykdoma valstybės planavimo būdu, todėl specialieji ir prioritetiniai projektų atrankos kriterijai nėra nustatomi.
10. Jungtinio projekto projektų atrankos kriterijai (pildoma tik jungtiniam projektui)
Netaikoma
11. Reikalavimai įgyvendinus projektų veiklas

Papildomi reikalavimai įgyvendinus projektų veiklas, nei numatyta PAFT, netaikomi.

12. Kiti reikalavimai

Netaikoma

IŠLAIDŲ TINKAMUMO FINANSUOTI REIKALAVIMAI

13. Išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai

13.1. Didžiausia galima projektų finansuojamoji dalis sudaro 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Pareiškėjas savo iniciatyva ir savo, ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

13.2. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

13.3. Planuojamos išlaidos turi atitikti PAFT VII skyriuje išdėstytus projektų išlaidoms taikomus reikalavimus.

13.4. PĮP parengimo išlaidos nėra finansuojamos (išskyrus investicijų projekto parengimo išlaidas).

13.5. Investicijų projekto parengimo išlaidos gali būti patirtos iki projekto sutarties pasirašymo, jei tai neprieštarauja PAFT 294.2.1 papunkčio nuostatomis.

13.6. Pagal Aprašą, tinkamos finansuoti išlaidos yra šios:

13.6.1. statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai, įranga, įrenginiai ir nematerialusis turtas, tikslinės transporto priemonės (kurių išmetamo CO2 kiekis yra lygus 0 g/km);

13.6.2. privalomos projektų matomumo ir informavimo apie projektus priemonės pagal PAFT 340 ir 341 punktus. Papildomos PĮP numatytos projektų matomumo ir informavimo apie projektus priemonės;

13.6.3. išlaidos, aptartos Aprašo 14 punkte.

14. Projektų veiklų ir jungtinio projekto projektų įgyvendinimui taikomi supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai

14.1. Supaprastintai apmokamos išlaidos yra tinkamos finansuoti, jei galimybė jas apmokėti supaprastintai iš anksto (iki projekto sutarties sudarymo) yra įtraukta į Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžių registrą, skelbiamą Europos socialinio fondo agentūros interneto svetainės (esf.lt) Metodinės pagalbos centro skiltyje „Metodinės pagalbos centras“.

14.2. Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai gali būti įtraukti ir po projektų sutarčių pasirašymo, t. y. nuo 2020 m. vasario 1 d. iki 2026 m. rugpjūčio 31 d.

14.3. Projektų įgyvendinimo metu Administruojančiai institucijai ar audito institucijoms nustačius, kad fiksuotosios sumos ar fiksuotosios normos buvo netinkamai nustatytos, patikslinti dydžiai ar jų taikymo sąlygos taikomi projektų veiksmų, vykdomų nuo dydžių ar jų taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti.

Indeksuojama

Neindeksuojama

Veiklos ir (ar) išlaidos, kurioms taikomi supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai	Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžio kodas	Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžio versija	Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžio pavadinimas	Papildoma informacija

Netiesioginems projekto veikloms ir išlaidoms apmokėti	FN-01	01	Iki 7 proc. netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma	Netiesioginės projekto išlaidos skaičiuojamos nuo tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų (7 proc.).
Privalomos projektų matomumo ir informavimo apie projektus priemonės ir išlaidos	FS-01-01	01	Igyvendintų privalomų matomumo ir informavimo priemonių apie ES fondų investicijų veiklas fiksuotoji suma, pirmojo rinkinio FS be PVM	
Privalomos projektų matomumo ir informavimo apie projektus priemonės ir išlaidos	FS-01-02	01	Igyvendintų privalomų matomumo ir informavimo priemonių apie ES fondų investicijų veiklas fiksuotoji suma, pirmojo rinkinio FS su PVM	<p>Fiksuotąją sumą sudaro visų pirmojo privalomų matomumo ir informavimo priemonių rinkinio išlaidos, kai:</p> <p>a) projekto įgyvendinimo pradžioje projekto vykdytojo oficialioje interneto svetainėje, jei tokia yra, ir socialinės žiniasklaidos svetainėse paskelbta informacija – trumpas veiksmo, įskaitant jo tikslus ir rezultatus, aprašymas, proporcingas paramos dydžiui, bei informavimas apie iš ES gaunamą finansinę paramą;</p> <p>b) projekto įgyvendinimo pradžioje visuomenei gerai matomoje vietoje pakabintas bent vienas ne mažesnis nei A3 formato spausdintas skelbimas (plakatas) arba elektroniniame ekrane paskelbtas lygiavertis pranešimas, kuriame turi būti pateikta informacija apie veiksmą, akcentuojant iš ES gaunamą finansinę paramą;</p> <p>c) visuomenei arba dalyviams skirtuose dokumentuose ir komunikacijos medžiagoje, susijusioje su veiksmo įgyvendinimu, gerai matomai pateiktas pareiškimas, kuriame akcentuojama gaunama ES parama.</p>

Privalomos projektų matomumo ir informavimo apie projektus priemonės ir išlaidos	FS-01-03	01	Įgyvendintų privalomų matomumo ir informavimo priemonių apie ES fondų investicijų veiklas fiksuotoji suma, antrojo rinkinio FS be PVM	
Privalomos projektų matomumo ir informavimo apie projektus priemonės ir išlaidos	FS-01-04	01	Įgyvendintų privalomų matomumo ir informavimo priemonių apie ES fondų investicijų veiklas fiksuotoji suma, antrojo rinkinio FS su PVM	<p>Fiksuotą sumą sudaro visų antrojo privalomų matomumo ir informavimo priemonių rinkinio išlaidos:</p> <p>a) projekto vykdytojo oficialioje interneto svetainėje, jei tokia yra, ir socialinės žiniasklaidos svetainėse paskelbta informacija;</p> <p>b) visuomenei arba dalyviams skirtuose dokumentuose ir komunikacijos medžiagoje pateiktas pareiškimas, kuriame akcentuojama gaunama ES parama;</p> <p>c) iškabintos ilgalaikės lentelės ar informacinės lentos su ES emblema.“</p>

2 priedo „2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-01 „Įgyvendinti įtraukįjį švietimą“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 2“ priedas

PROJEKTO (ĮSKAITANT JUNG TINĮ PROJEKTĄ) ATITIKTIES REIKŠMINGOS ŽALOS NEDARYMO HORIZONTALIAJAM PRINCIPUI VERTINIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

Finansavimo šaltinis, pagal kurį finansuojamas projektas (*pažymėkite tinkamą*):

- Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP)
 Europos Sąjungos fondų investicijų programa (toliau – ESIP)

Aplinkos tikslai	Pagrindimas	Pagrindimo dokumentai
1. Klimato kaitos švelninimas	Planuojamos įgyvendinti veiklos neturi numatomo neigiamo poveikio šiam aplinkos tikslui arba numatomas neigiamas jos poveikis yra nereikšmingas. Laikoma, kad projekto veiklos atitinka klimato kaitos švelninimo tikslą, nes: modernizuojant infrastruktūrą bus laikomasi aplinkos apsaugą ir statybas reglamentuojančių teisės aktų; numatoma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, kaip tai apibrėžta LR planuojamos ūkinės veiklos vertinimo įstatyme; planuojama įsigyti įranga privalės atitikti (tai bus numatoma atitinkamuose įrangos įsigijimo dokumentuose) efektyvumo, tvarumo, ilgaamžiškumo reikalavimus pagal Direktyvą 2009/125/EC ir Direktyvą 2011/65/EU.	Pirkimų dokumentacija, sutartis su rangovu, darbų atlikimo aktas ir pan. Reikalingos įrangos įsigijimo dokumentai. Projekto vykdytojo deklaracija. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (jei taikoma).
2. Prisitaikymas prie klimato kaitos	Nenumatoma, kad planuojamos įgyvendinti veiklos turės neigiamos įtakos prisitaikymui prie klimato kaitos, kadangi numatomos investicijos į esamos infrastruktūros tobulinimą bus vykdomos tik atlikus klimato rizikos patikrą ir / ar statant / renovuojant bus įgyvendinami fiziniai ir nefiziniai prisitaikymo sprendimai, kurie sumažins svarbiausias fizinio klimato rizikas. Renovacija nebus atliekama potvynių zonose, bus skatinama naudoti žaliąją infrastruktūrą – augmeniją ir kitus pastatų dizaino / apželdinimo sprendinius, kurie sumažintų energijos (kondensavimo) poreikius ir kt.	Pirkimų dokumentacija, sutartis su rangovu, darbų atlikimo aktas ir pan. Reikalingos įrangos įsigijimo dokumentai.

	Planuojamos veiklos neturės tiesioginio ar netiesioginio neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos tikslui, nes nenumatomas neigiamas poveikis žmogui, gamtai ar turtui.	Projekto vykdytojo deklaracija. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (jei taikoma).
3. Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Planuojamos įgyvendinti veiklos neturės jokio neigiamo tiesioginio ar netiesioginio poveikio tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos tikslui, kadangi numatoma investuoti į esamos švietimo infrastruktūros tobulinimą, dėl to tikėtinas efektyvesnis vandens išteklių naudojimas. Pakeitus seną ir neefektyvią vandens infrastruktūrą būtų naudojami efektyvesni vandens prietaisai, atitinkantys naujausius ES efektyvumo standartus. Taip pat, siekiant išvengti poveikio statybvietyje, nustatoma ir sprendžiama aplinkos degradacijos rizika, susijusi su vandens kokybės išsaugojimu ir vandens tausojimu. Planuojamos veiklos neturės tiesioginio ar netiesioginio neigiamo poveikio šiam aplinkos tikslui, nes įgyvendinant šią veiklą neplanuojama statyti jokios infrastruktūros vandens telkinių apsaugos zonose arba arti vandens telkinių, kas galėtų turėti neigiamą poveikį tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimui.	Pirkimų dokumentacija, sutartis su rangovu, darbų atlikimo aktas ir pan. Reikalingos įrangos įsigijimo dokumentai. Projekto vykdytojo deklaracija. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (jei taikoma).
4. Perėjimas prie žiedinės ekonomikos, įskaitant atliekų prevenciją ir perdirbimą	Įgyvendinant planuojamas veiklas, susijusias su infrastruktūros kūrimu, modernizavimu, įrangos, priemonių ir kitų išteklių įsigijimu, užtikrinamas efektyvus atliekų surinkimas, skatinamas atskirų dalių pakartotinas naudojimas bei statytojams numatyti reikalavimai riboti atliekų susidarymą modernizavimo metu, taikyti naujausius metodus, pakartotinį medžiagų naudojimą ar perdirbimą, naudojantis pažangiomis statybinių atliekų rūšiavimo sistemomis. Todėl laikoma, kad veiklos atitinka žiedinės ekonomikos tikslą. Nenumatoma, kad investicijos darys neigiamą įtaką žiedinei ekonomikai, kadangi atliekant švietimo įstaigų rekonstrukcijos (modernizavimo) darbus bus taikomi šie reikalavimai: <ul style="list-style-type: none"> • mažiausiai 70 % (pagal svorį) nepavojingų statybinių ir griovimo atliekų (išskyrus natūraliai atsirandančias medžiagas, nurodytas Europos sąrašo 17 05 04 kategorijoje) 2000/532 / EB), statybvietyje susidaranti atliekos turėtų būti parengtos pakartotiniam naudojimui, perdirbimui ir kitoms medžiagų panaudojimo galimybėms, įskaitant užpildymo operacijas, naudojant atliekas kitoms medžiagoms pakeisti, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo; • operatoriai bus įpareigoti riboti atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, laikytis ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ir atsižvelgti į geriausius prieinamus metodus, naudoti selektyvų griovimą, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingas medžiagas ir palengvinti pakartotinį perdirbimą. Statybinės atliekos Atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka bus perduodamos atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas. Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės nustatyto, kad statybvietyje turi būti išrūšiuotos ir 	Pirkimų dokumentacija, sutartis su rangovu, darbų atlikimo aktas ir pan. Reikalingos įrangos įsigijimo dokumentai. Projekto vykdytojo deklaracija. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (jei taikoma).

atskirai laikinai saugomos susidarančios komunalinės atliekos, inertinės atliekos, perdirbti ir pakartotinai naudoti tinkamos atliekos, pavojingosios atliekos ir netinkamos perdirbti atliekos. Išrūšiuotos atliekos bus perduodamos įmonėms, turinčioms teisę tvarkyti tokias atliekas pagal sutartis dėl jų naudojimo ir šalinimo. Asbesto turinčios gaminių atliekos bus šalinamos nustatyta tvarka atskiroje sekcijoje, įrengtoje prie vienos ar kitos klasės sąvartyno, pagal inertinių atliekų sąvartynų reikalavimus pažymėtoje išpėjamaisiais užrašais. Tvarkant atliekas bus vadovaujama Europos Sąjungos geriausiais prieinamais gamybos būdais (GPGB) atliekoms apdoroti;

- taip pat numatoma naudoti ir kokybiškai perdirbti selektyviai pašalinant medžiagas, naudojant turimas statybinių ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas;
- pastatų projektai ir statybos metodai turės būti paremti efektyvia analize atsižvelgiant į ISO 20887, skatinama naudoti pakartotinai panaudojamas medžiagas;
- statybvietėje bus vedamas atliekų apskaitos žurnalas, susidariusių ir perduotų tvarkyti statybinių atliekų apskaita, nurodomas jų kiekis, teikiamos atliekų apskaitos ataskaitos.

Vertinama, kad šios veiklos neturi jokio numatomo poveikio šiam aplinkos tikslui arba numatomas jos poveikis yra nereikšmingas, t. y. nedaro tiesioginio ir pirminio netiesioginio poveikio per visą gyvavimo ciklą: kuriant ar modernizuojant infrastruktūrą nenumatomos veiklos, galinčios turėti neigiamą poveikį klimatui, žmonėms, gamtai ar turtui.

Kuriant ir (ar) modernizuojant švietimo įstaigas bus laikomasi aplinkos apsaugą ir statybas reglamentuojančių teisės aktų.

Numatoma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, kaip tai apibrėžta LR planuojamos ūkinės veiklos vertinimo įstatyme. Vykdamas veiklas bus vadovaujama Statybos techninio reglamento, kuriame įtvirtinti ir aplinkos apsaugos reikalavimai, ir atsakomybė bei kontrolė, nuostatomis. Statybos nebus atliekamos potvynių zonose. Bus skatinama naudoti žaliąją infrastruktūrą – augmeniją ir kitus pastatų dizaino / apželdinimo sprendinius, kurie sumažintų energijos (kondensavimo) poreikius, ir kt. Tai užtikrins rizikos dėl neigiamo poveikio klimatui, žmonėms, gamtai ar turtui eliminavimą.

Bus užtikrintas 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/844 reikalavimų, susijusių su energetiniu pastatų efektyvumu, laikymasis (tai bus numatoma paslaugų įsigijimo ir kt. dokumentuose).

Planuojama įsigyti IT įranga privalės atitikti (tai bus numatoma atitinkamuose IT įrangos įsigijimo dokumentuose) efektyvumo, tvarumo, ilgaamžiškumo reikalavimus pagal Direktyvą 2009/125/EC (serveriams ir duomenims saugoti, kompiuteriams ir kompiuterių serveriams ar elektroniniams ekranams) ir Direktyvą 2011/65/EU.

	<p>Pasibaigus įsigytos įrangos naudingo tarnavimo laikui, įrangos tiekėjai (pardavėjai) privalės (tai bus numatoma atitinkamuose įrangos įsigijimo dokumentuose) įrangos atliekas sutvarkyti vadovaudamiesi Direktyvos 2012/19/EU reikalavimais ir Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais atliekų tvarkymą, bei Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano nuostatomis.</p>	
<p>5. Oro, vandens ar žemės taršos prevencija ir kontrolė</p>	<p>Planuojamos įgyvendinti veiklos neturės jokio neigiamo tiesioginio ar netiesioginio poveikio reikšmingai oro, vandens ir dirvožemio taršai, nes modernizuojant bus naudojamos Statybos techniniame reglamente ir kituose teisės aktuose leistinos medžiagos, atitinkančios aplinkos apsaugos reikalavimus.</p> <p>Nenumatoma, kad įgyvendinant veiklas padidės teršalų išmetimas į orą, vandenį ar žemę, kadangi:</p> <ul style="list-style-type: none"> * statybose naudojamose statybinėse dalyse ir medžiagose nėra asbesto ir labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų, nustatytų remiantis medžiagų, kurioms reikalingas leidimas, sąrašu, nurodytu Europos Parlamento reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XIV priede, ir Tarybos; * statyboje naudojami komponentai ir medžiagos, galinčios liestis su žmonėmis, išskiria mažiau nei 0,06 mg formaldehido 1 m³ medžiagos ar komponento ir mažiau kaip 0,001 mg 1A ir 1B kategorijos kancerogeninių lakiųjų organinių junginių 1 m³ medžiagos arba komponento, atlikus bandymus pagal CEN / TS 16516 ir ISO 16000-3 arba kitas panašias standartizuotas bandymo sąlygas ir nustatymo metodus; * imamasi priemonių sumažinti triukšmą, dulkių ir teršalų išmetimą vykdant statybos ar priežiūros darbus. <p>Veikla įgyvendinama vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva (ES) 2018 m. gruodžio 11 d. 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, bendrosios išimties reglamento nuostatomis, taip pat nacionaliniais teisės aktais, kuriuose nustatyti reikalavimai užtikrinti tausų išteklių naudojimą ir apsaugą.</p>	<p>Pirkimų dokumentacija, sutartis su rangovu, darbų atlikimo aktas ir pan.</p> <p>Reikalingos įrangos įsigijimo dokumentai.</p> <p>Projekto vykdytojo deklaracija.</p> <p>Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (jei taikoma).</p>
<p>6. Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas</p>	<p>Vertinama, kad planuojamos įgyvendinti veiklos neturi jokio numatomo neigiamo tiesioginio ar netiesioginio šiam aplinkos tikslui, arba numatomas jos poveikis yra nereikšmingas, t. y. nedaro tiesioginio ir pirminio netiesioginio poveikio per visą gyvavimo ciklą, todėl laikoma, kad ši reformos investicija atitinka Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo tikslą.</p> <p>Veiklos bus vykdomos jau urbanizuotose vietovėse. Veiklą įgyvendinant kaimo ir atokiose vietovėse, teisės aktų nustatyta tvarka atlikus planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, bus įgyvendintos visos nustatytos klimato kaitą švelninančios priemonės, padėsiančios išvengti bet kokios žalos biologinei įvairovei bei ekosistemoms.</p> <p>Pagal atliktą pirminį vertinimą ir pagal šiuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimus, poveikio „Natura 2000“ teritorijoms, biologinei įvairovei ir ekosistemai nebus.</p>	<p>Projekto vykdytojo deklaracija.</p> <p>Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (jei taikoma).</p>